

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Steagul nostru.

Sibiiu, 24 Septemvrie n.

A ajuns se fie steagul nostru românesc de nou spin în ochii unora dintre prea învăpăiații compatrioți maghiari. Nu'l pot vedea. Și credeam, că barem acuma, după ce prin ordinațiune ministerială ne este permisă folosirea colorilor noastre naționale, ca simbol al naționalității noastre, va fi scutit steagul nostru de hulă și de dușmănie, și nu ni se va mai putea spune, că-l folosim în scop de demonstrație, ori pentru a ne arăta lipsa de patriotism. Dar ne-am înșelat. Tot mai sunt încă în țara aceasta, cu popoare de deosebite limbi și obiceiuri, cu deosebite tradiții istorice, patrioți, cari stau la veghe și grijesc, ca atentate să nu se săvârșească asupra integrității statului nostru ungar prin folosirea unor colorii, cari nu sunt ale statului, — cum zic ei.

Ne gândim la domni dela «Ujság»-ul din Cluj, cari s'au indignat rău, fiindcă la sărbarea steagurilor, ținută în 12 Septemvrie nou aici în Sibiiu, în folosul orfanilor celor căzuți pe câmpul de război, s'au vândut și stegulețe naționale românești, și încă multe, foarte multe, mai multe decât ungurești, probabil pentru că au fost reclamate în măsură mai mare decât cele ungurești de publicul cumpărător, care nu putea se știe, cum nu știau nici aranjanții festivității, că domni dela «Ujság» consideră și acum de oprită folosirea tricolorului românesc.

Și o consideră, căci și-au spus într'un număr mai recent în mod categoric părerea, că războiul încoace, război încoace, scop umanitar încoace, scop unitar încoace, dar nu se poate tolera, ca colorile unui stat străin (?) se fie vindute și folosite pe stradele orașului sășesc Sibiiu. Autoritățile săși facă deci datoria, căci țara e amenințată de o nouă primejdie, mai mare decât toate celelalte! Crima nici nu va putea fi negată, căci corpus delicti se află deus în redacția ziarului «Ujság» din Cluj: un steguleț național românesc din cele vândute pe stradele Sibiiului Duminecă, în 12 Septemvrie nou, și trimis la Cluj de un tot atât de indignat patriot din Sibiiu.

Ne surprinde, că nici indignatul patriot din Sibiiu, care ar putea se vadă steagul național românesc făcând pe multe case sibiene la toate zilele mari, și niciși mai indignații și vigilenții domni dela «Ujság»-ul din Cluj, nu știu nimica despre ordinațiunea din toamna anului trecut a ministrului nostru de interne, în care se declară, că: «naționalitățile din statul ungar pot să folosească colorile lor naționale, isvorâte de fapt din tradiții istorice și din obiceiurile populare, întrucât acelea nu sunt identice cu insignniile vreunui stat străin, în locuri publice și la ocaziuni publice, în mod neîmpedat, dacă în același loc și timp

colorile naționale maghiare se folosesc cel puțin în aceeași măsură».

Chestia e deci regulată din partea guvernului prin ordinațiune ministerială, și noi, Români din statul ungar, suntem în drept să ne folosim colorile noastre naționale, cari sunt colorile istorice ale Ardealului, iar nici de cum colorile vreunui stat străin, cum cred domni dela «Ujság»-ul din Cluj și informatorul lor din Sibiiu; și tocmai despre aceasta voim să-i convingem de astădată, fără a intra în lungi polemii cu ei. Vrem să-i luminăm, ca să vadă lucrurile așa cum sunt, iar în viitor să nu se mai blameze și să nuși mai prostească cetitorii.

Steagul nostru național nu e steagul regatului român. E steagul nostru! Căci nu aceea e hotărîtor, că aceleași colorii le avem noi, pe cari le are și statul român, ci hotărîtor e felul cum sunt aranjate aceste colorii. Noi le folosim în lungime, deci în linie orizontală, pe când în regatul român se folosesc în lățime, deci în linie verticală. Afară de aceasta, tricolorul nostru național are coloarea roșie deasupra și pe cea albastră de desupt, iar tricolorul României întors: sus e albastrul și jos e roșul. Numai ignoranța, vrednică de compătimire, ori răutatea, vrednică de osândă, poate se afirma deci, ca steagul nostru național, de o egală vechime cu poporul nostru însuși, tricolorul nostru, isvorit din tradiții istorice, ar fi tricolorul unui stat străin, tricolorul României! Nu e al ei, e al — nostru!

De altcum colorile noastre naționale, pe cari nici când nu le-am folosit și nu le folosim pentru a demonstra în contra statului, ori în contra națiunii maghiare, cu care împreună formăm statul acesta mai bine de o mie de ani, ci pentru a ne manifesta prin ele alipirea la naționalitatea noastră, — le folosesc și alte state, nu numai statul român, dar earăși în alta combinație și aranjare. Le are statul Ecuador, o mică republică în America de sud, care le folosește tot în lungime, în linie orizontală, ca și noi, dar în ordinea următoare: roșu, albastru, galbin, coloarea din urmă fiind îndoit atât de lată, ca celelalte două. Tot așa folosește apoi colorile acestea și statul Columbia; pe când Venezuela le folosește tot în ordinea aceasta, dar colorile sunt egale în lățime, ear steagul e împodobit în mijloc cu șapte steluțe de aur.

Așa cum folosim noi colorile nu le are deci nici un stat, prin urmare nu se poate afirma, că noi am folosi colorile unui stat străin. Le folosesc însă la fel ca și noi provinciile germane Mecklenburg-Strelitz și Mecklenburg-Schwerin, și le folosește și capitala și reședința ungară Budapesta, probabil, că tot pe urma tradițiilor istorice, scumpe și lor, ca și nouă. Ele sunt apoi și colorile Istriei, însă întrebuițate astfel: albastru, roșu, galbin. Altundeva în lumea întreagă nu se mai folosesc colorile noastre naționale.

Cu același drept, cu care se afirmă despre tricolorul nostru național, că ar fi compus din colorile unui stat străin, s'ar putea spune și despre steagul unguresc, că are colorile unui stat străin, după ce aceleași colorii le are și Italia și le are și Bulgaria. Și totuși steagul nu e același, pentru că Italia folosește colorile, ca și România, în lățime, deci în linie verticală, punând verdele deasupra și roșul de desupt, pe când colorile ungurești se folosesc, ca și ale noastre, în lungime, deci în linie orizontală, și roșul e deasupra, verdele de desupt. Bulgaria apoi le folosește tot în lungime, dar are albul deasupra și roșul de desupt, cu verdele în mijloc.

E de regretat, că toate acestea lucruri nu le cunosc și nu le știu nici domni dela «Ujság»-ul din Cluj și nici informatorii lor din Sibiiu, ci conduși de sentimente dușmănoase față de noi, ne scot și acuma vinoați pentru păcate pe cari nu le avem, și ne prezintă opiniuni publice maghiare și acuma în altă lumină, nu în cea adevărată. Patriotismul nostru a fost doară dovedit în modul cel mai eclatant prin jertfele de sânge aduse în abundență pe altarul patriei din partea vitejilor noștri soldați și prin jertfele aduse în bani din partea celor remași acasă. Nu cerem deci și nu primim lecții dela nime, că cum avem să ne împlinim datorințele față de scumpa noastră patrie. Am dori prin urmare să fim lăsați odată în pace, se nu mai fim suspiționați, batjocoriți și condamnați, numai pentru că suntem, nu numai buni patrioți, ci tot odată și buni Români, căci aceasta nu e crimă, ci — virtute!

Svonuri de pace. Se respândesc vești despre apropiata încheere a războiului și legarea păcii. Se dau și condițiunile, sub cari pacea va fi legată. Știrile vin din America, prin urmare nu sunt decât combinațiuni de ale oamenilor de acolo. Despre pace încă nu poate fi vorba, din contră, toate semnele arată, că războiul va fi încă de o durată lungă, necunoscută și nu se va termina decât atunci, când antanta va recunoaște, că e bătută și va cere ea singură pacea.

Bulgaria mobilizează. Cu ziua de Marți, 21 Septemvrie nou, a fost ordonată mobilizarea întregii armate bulgare. Toți rezerviștii, aflători în streinătate, sunt provocați, prin ambasadorii bulgari din diferitele state, să se prezinte fără amânare la trupele lor. Cei de pe teritoriul statului ungar au să se anunțe imediat la consulul general al Bulgariei din Budapesta, pentru ași lua în primire pașapoartele cu cari pot călători acasă. Mobilizarea armatei bulgare se aduce în legătură cu ofensiva îndreptată cu începere de Duminecă, 19 Septemvrie nou, din partea trupelor noastre austro-ungare și a celor germane, concentrate în Banat, asupra Sârbiei. Probabil că și Bulgarii vor ataca pe Sârbi, pentru a lua dela ei cu armele aceea ce nu vreau să le dea de bună voie: Macedonia, trecută la Sârbi pe temeiul contractului de pace dela București din anul 1913, dar locuită de Bulgari. Pe calea aceasta, cu învoirea puterilor centrale și cu cooperarea lor, Bulgaria va putea săși înfăptuiască idealul național, făcând întregirea neamului bulgăresc.

În interesul păcii.

— Un glas de poet. —

Intr'o reuniune studențească din Moscova poetul Maxim Gorki, luând cuvântul, a rostit o vorbire plină de simțul realității.

Spre deosebire de alți poeți, cari și în politică își păstrează sborul fantastic, plutind în sferile minunilor, Gorki s'a coborât între ai săi și li-a zis următoarele:

„Trebuie să avem curajul de a privi neînspăimântați primejdia înfiorătoare, în care se află acum țara noastră. Nu se mai poate ascunde: **armatele rusești sânt bătute cu desăvârșire.** Sânt puse pe fugă și nici vorbă nu poate să fie despre o retragere în ordine...

Este ridicol și absurd a mângăia poporul cu nădejdea, că în lunile de eamnă are să se creeze organizația internă, care lipsește Rusiei. Este o amară batjocură! O lucrare, pentru care Germania a avut trebuință de câteva **zeci de ani**, noi să o săvârșim în **opt luni!**

Dar nici Germania nu va sta la eamnă cu mâinile în sân: superioritatea sa va fi și mai covârșitoare în viitoarea primăvară.

Liberarea internă și organizarea în Rusia ar putea să fie odată rodul războiului pentru țara noastră.

Țăranul rus, poporul rus n'a lipsit dela datorie nici de astădată. Rusia a făcut mai mult decât aliații săi! Soldații ruși, dacă au fost bine conduși, s'au luptat cu bravură și abnegație, au stat în foc, când moartea îi seceră cu miile. Aceasta au mărturisit-o deslușit și dușmanii noștri. Au lipsit dela datorie în Rusia numai **oamenii stăpânirii și conducătorii armatei.** S'a dovedit, că în principii nimic nu s'a schimbat în Rusia dela războiul cu japonezii încoace.

Nu este încă târziu pentru Rusia să încheie pace dreaptă și onorabilă; poate este astăzi în interesul Germaniei, să facă pace cu noi cât mai iute. Când însă soldații săi vor sta în Petrograd, în Chiev, poate și în Moscova, — și au să ajungă acolo, — atunci Germania nu mai are grabă de pace. Calea spre vest îi stă deschisă, căci mărșăluția rusești este tăiată în două și Rusia are să se stângă pe încet.

Dacă miniștrii zic la Petrograd, că războiul are să mai dureze cinci ani, și că Rusia se va retrage până dincolo de Ural, aceasta-i nonsens, o știu și miniștrii că așa este. Indată ce dușmanii noștri se găsesc la Petrograd, la Chiev și la Moscova, sfânta Rusie a încetat de a mai exista.

Așa ar fi grăit Gorki, omul pe care de sigur numai iubirea pentru popor l-a îndemnat să vorbească.

Politiștii au disolvat adunarea. Poetul, chemat a doua zi la poliție, a fost făcut atent să nu mai agiteze pentru pace. În considerație că Gorki este mult iubit de popor, autoritățile n'au îndrăznit să întrebuițeze alte măsuri, mai rusești, în potrivă scriitorului.

Chestiuni de tipic.

De Mateiu Voileanu, ases. cons.

Fiindcă anul acesta este an normal bisericesc, încât adecă sfințele Paști au căzut pe 22 Martie, și toate normele de tipic, glasurile, voscresnele, evangeliile dela Dumineca 1 până la a 33-a după Rusalii sunt fixate pentru un asemenea an bisericesc, cred, că este în interesul general al bisericii și în special al preoțimei noastre să fixăm în legătură cu acest an unele învățături de cari are lipsă mai ales personalul, care are parte activă la viața bisericească.

Este neapărat de lipsă preotului să știe pentru fiecare Duminecă din cursul anului, care este evangelia la utrenie și care la sfânta liturgie. Este de lipsă cântărețului dela strană se știe, că în fiecare Duminecă ce glas este, ce sferită și ce apostol are se cetească.

Este de observat, că mai ales preoții mai tineri și învățătorii nu știu unde să caute ce glas, ce voscresnă, ce apostol, ce evanghelie e la utrenie, care evanghelie este la rând la sfânta liturgie.

Dintre crâncii și cantorii rămași din bătrâni ca martori ai vremilor mai bune, ici colea mai sunt unii, cari știu din temei bine tipicul, și deja Sâmbătă seara, când descuie ușa bisericești, șoptesc preotului: Părinte, azi este glasul cutare și voscresna cutare, un lucru acesta, care mi s'a întâmplat și mie aici în Sibiu în parohia din Poarta Turnului, cât timp am administrat parohia. Puțini vor mai fi dintre bătrânii, cari ca Moșul Niculiță Barbu se știe rânduile bisericești.

Vom norma deci regulile principale pentru orientarea preoțimei noastre.

I. Rânduile glasurilor și a voscresnelor.

Inceputul îl vom face cu sfințele Paști.

Între Paști și între Rusalii rânduile glasurilor și a voscresnelor este indicată permanent și aici nu se poate face greșală. Penticostarul cuprinde slujba dela Paști până la Rusalii și pentru fiecare Duminecă este normată rânduile, tot ce trebuie cântat este pus, atât Sâmbătă seara, cât și Duminecă dimineața, și pentru cântărețul dela strană și pentru preot.

În special la Dumineca a 2-a a Tomei glasul nu e indicat, deoarece sunt rugăciuni speciale potrivite sâmbătoarei, preponderază însă glas 1. Voscresna este cea dintâi.

În Dumineca a 3-a a Mironositelor glasul este 2, voscresna 3.

În Dumineca a 4-a a Slăbăno-gului glas 3, voscresna 4.

În Dumineca a 5-a a Samarinen-pei glas 4, voscresna 7.

În Dumineca a 6-a a Orbului glas 5, voscresna 8.

În Dumineca a 7-a a sfinților Părinți glas 6, voscresna 10.

Dela Rusalii până la sfințele Paști: Norma generală este: Dela Rusalii până la intrarea triodului, adecă dela Rusalii până la Dumineca Vameșului și a Fariseului în anul normal bisericesc sunt 33 de Dumineci, și în Dumineca a 33-a este glas 8, voscresna a 11-a.

În acest interval ordinea voscresnelor se perondează de 3 ori, va fi deci de 3 ori câte 11, egal 33 (11×3=33).

Dumineca 1-a după Rusalii este deci voscresna 1-a și în Dumineca a 33-a a Vameșului și a Fariseului este voscresna a 10-a. Cele zise aici de voscresne află aplicare întru toate și la evangelia dela utrenie, deci tot ce se zice despre ordinea voscresnelor se aplică și la evangelia utreniei.

Glasuri sunt 8, cari se perondează de 4 ori.

În Dumineca 1-a după Rusalii este glasul 8. În Dumineca a 2-a vine glasul 1 și așa se perondează de 4 ori. De 4 ori 8 este 32 și mai adaugem cel din Dumineca 1-a, și așa aflăm 33.

Prin urmare în Dumineca 33 după Rusalii, care în anul bisericesc normal, cum a fost și anul acesta, a fost cea a Vameșului și a Fariseului, este glas 8, voscresna 11.

Așa este întocmit apostolul acolo, în Dumineca 33 a Vameșului și a Fariseului este indicat glas 8, voscresna 11.

Lucrul acesta însă se întâmplă numai atunci, când avem an normal bisericesc, anume, când sfințele Paști cad între zilele 22—28 Martie, în cazul acesta Dumineca a 33-a cu glas 8, voscresna 11 este cea a Vameșului și a Fariseului.

Aceasta nu o știu însă toți preoții noștri, de aceea norma din apostol, că adecă la Dumineca Vameșului și a Fariseului e indicat glas 8, voscresna 11 o aplică totdeauna, și astfel ca normă generală se ține: totdeauna la Dumineca Vameșului și a Fariseului este glas 8 și voscresna 11.

Lucrul acesta s'a ventilat și în publicitate și eu am fost direct provocat din partea preoțimei din tractul Sebeșului să aplic, și respective să deslușesc starea cea adevărată, ceace o am făcut în ziarul acesta mai anii trecuți.

Și ca să se știe lucrul acesta, că în Dumineca 33 după Rusalii este glas 8, voscresna 11, eu la facerea calendarului nostru arhidiecezan am indicat expres Duminecele cele după Rusalii până la 33, ca glasurile și voscresnele să se poată afla de orișicine cu ușurință.

Indicarea Duminecei deci în legătură cu Rusalii se face numai pentru glasuri și pentru voscresne, nu însă și pentru evanghelii.

După Dumineca 33-a dela Rusalii se continuă glasurile și voscresnele în ordine normală și în Duminecele Triodului, deci în anul normal, cum a fost și cel din anul acesta, în Dumineca Fiului rățâcit vine glas 1, voscresna 1, în Dumineca lăsatului de carne g. 2, v. 2, în Dumineca lăsatului de brânză g. 3, v. 3, în Dumineca 1-a din postul mare g. 4, v. 4, în a 2-a g. 5, v. 5, în a 3-a g. 6, v. 6, în a 4-a g. 7, v. 7, în a 5-a g. 8, v. 8, și în Dumineca aceasta a 5-a din postul mare se încheie ordinea glasurilor și a voscresnelor, deoarece în Dumineca Floriilor este glas și voscresnă proprie deosebită.

Se întâmplă însă, că Triodul nu intră totdeauna în Dumineca a 33-a după Rusalii, ci el intră uneori în Dumineca a 34-a, când sfințele Paști cad între 29 Martie și 4 Aprilie, sau în Dumineca 35, când sfințele Paști cad între 5—11 Aprilie, sau în Dumineca 36, când sfințele Paști cad între 12—18 Aprilie, sau în fine în Dumineca 37 după Rusalii, când sfințele Paști cad între 19—25 Aprilie, împrejurarea aceasta însă întru nimica nu alterează rândul glasurilor și al voscresnelor. Când sfințele Paști cad d. e. în intervalul 19—25 Aprilie, atunci în Dumineca 37 după Rusalii va fi glasul 4, voscresna 4, cu intrarea Triodului, Dumineca Vameșului și a Fariseului — deci nu g. 8, v. 11, ca în anul normal.

Indicarea Duminecelor deci în legătură cu Rusalii este făcută numai pentru a se ști glasul și voscresna, respective evangelia dela utrenie.

(Va urma.)

Răsboiul.

De Duminecă s'a început ofensiva de nou și în contra Sârbiei. S'a deschis un foc viu de artilerie, la râul Drina în Bosnia și dealungul Dunării. La frontul dela răsărit situația e neschimbată, însă favorabilă trupelor aliate, cari au respins mai multe atacuri dușmane. Tot așa e situația și la frontul italian. La Dardanele Turcii au avut succese noi.

„Cu plăcere voi împlini dorințele, zise adjutantul. Nu despera! Indată ce se va liniști țărul, îi voi vorbi despre dta, și-i voi spune rugarea dta. La soția dta, nici acum nu-ți este permis să mergi! Eu trebuie îndată să te predau guvernorului, care va lăsa să te transporte fără amânare la Siberia. Dta știi, că țărul a poruncit: numai decăt!”

Adjutantul scrisese comandantului porunca și cu un sfert de oră mai târziu în aceeași trăsură, în care a venit ca curier, fu dus contele Apraxin, maiorul de odinioară, ca prizonier pe drum către Siberia.

A fost noroc, că guvernorul din Petersburg știa din care cauză a fost Apraxin degradat și exilat. Nici el nu credea, că pedeapsa va rămânea în valoare; el cunoștea bine pe țărul Nicolae și știa, că în scurt timp îi va părea rău, că a tratat cu un nevinovat în astfel de mod. De aceea porunci să se îndeplinească cât se poate de înțep transportarea lui Apraxin.

„Aceasta nu are nici un scop, observă guvernorul zimbînd. Dta vei fi eărăși adus îndărăt și atunci ne cruțăm și nouă și dta osteneala și lucrul. Incredete, împăratul e drept; te va despăgubi pentru ceea ce ți-a făcut în prima furie.”

În călătorii lungi fu expedat simplul soldat Apraxin. În modul obișnuit îl aduseră în o trăsură până la Novgorod; iar de aici trebui se călătorească pe jos. Împreună cu alți exilați, cu vinovați politici, cu tâlhari și ucigași, cu femei și copii nevinovați, cari își petreceau rudenile în exil,

Reforma învățămîntului secundar.

De preotul Ioan Dandea.

(Fine.)

Studiul biologiei și zoologiei nu se poate termina cu descrierea și clasificarea simplă, seacă, care dela o vreme se șterge din memorie, când se învătă cu oare care neplăcere, ci trebuie să pătrundă mai adânc în viața și economia vieții plantelor și animalelor și să scoată de acolo învățăminte și pentru viața fiziologică a omului. Omul e o lume mică. După trup e coroana creației, adecă a acestei lumi peste care are să s'apănească, deși e o strânsă legătură între om și lumea ce îl încorjoră. După suflătul și pe prima treaptă, care ducela la dimnezeire. Pentru viața sufletească ne învătă tot ce trebuie biblia, ear pentru viața corporală să ne învete științele naturale, din cari nu vor fi cele din urmă biologia și zoologia, dar păstrându-și granițele naturale. Minunat de frumos scoate concluziuni pentru viața fiziologică a omului din viața animalelor prof. univ. D. N. C. Paulescu în studiul său: „Fiziologia filosofică”, unde lămură instinctele individuale și sociale ale omului de nutriție, relație și reproducție prin studiul instinctelor animalelor sălbătice, a căror instincte sunt în stare naturală necorupte.

Acest studiu se poate face, răci descrierile se pot face pe baza intuiției, ear restul rămâne pentru a studia viața lor. Clasifică ile cele mai generale numai să se păstreze în manuale de școală, căci și așa se uită.

Științele naturale tractate între granițele naturale dezvoltă, înăresc, luminează, aprofundează sentimentele religioase și morale.

Vedem că ar pe Cristos, că se provoacă la păsările cerului și crinii câmpului, pentru ca să-și lumineze înaintea oamenilor învățăturile sale. Dar minunatele sale parabole încă sunt luate în mare parte din natură, din lumea plantelor și animalelor.

Fabuliștii prin fablele lor luate din cele 3 împărății ale naturii externe au fost învățătorii popoarelor în un timp când adevărul gol nu era suferit. Ce minunate sunt: Toporul și pădurea, Lupul și mielul, Trandafirul și măceșul, Lebeda și puii corbului, Cănela și măgarul etc.

Prin intuiția naturii, prin cunoașterea vieții și a obiceiurilor plantelor și animalelor se câștigă dragoste față de natură, după cum e pildă viața fizicianului Faraday (3 bl. Asociației Petrescu, pag. 5. Din puterile proprii. Foarte de timpuriu).

Prin studiul bun al științelor naturale câștigă și educația artistică, care încă contribuie la educația morală. Științele naturale ne arată frumusețe chiar și în fugii de zăpadă, în frunzele arborilor, în gândăceii cei mici; un poet (Hug) a aflat oarecare frumusețe chiar și în o broască. Creații artistice minunate sunt izvorâte din frumusețea naturii, d. ex. poezii populare: Miorița, Soarele și Luna.

Toate frumusețile naturii pentru elev se perd prin studiul seacă și fără viață al științelor naturale. Ca să aibă atreger, se desvoalte dragoste și interes, trebuie ca fondul adevărat să fie îmbrăcat în colorit poetic, care să farmace inimile, ca murmurul apelor, cântecul păsărilor, adierea zefirilor, alăbăstrimea cerului, freacățul frunzelor, stră-

FOIȘOARĂ.

O însărcinare fatală.

— După A. Berthold, de preotul Const. Moldovan —
(Fine.)

Ca lovit de trăsnet sta împăratul. El e pușcă un scaun și se ținu strâns de acela. Apoi merse cu fața roșie și cu ochii schintețori de mânie asupra nefericitului curier și îi strigă: — Minți, mișelule! Minți! Trupele mele nu fug nici odată!”

Cu pumnul ridicat în sus, țărul sta aproape nebun înaintea nefericitului maior.

— Eu am spus adevărul, Maiestate, zise Apraxin cu voce stinsă. A trebuit să ne retragem spre Balaklava. Poate va succeda să apărăm partea sudică a fortăreței.”

Țărul se întoarse și căzu pe un scaun înaintea mesei de lucru. Era ca și când n'ar putea înțelege știrea și își acoperi fața cu mâinile și gemu tare. În fire suspină:

— Bătut! Soldații mei în fugă! Armata rusească bătută și fugărită! Corpul împăratului tremura cuprins de friguri. Mut și fără mișcare sta nefericitul maior la ușă și privea desperarea monarhului seu. Țărul Nicolae părea că a uitat cu totul prezența aceluia. În fine îi căzu privirea asupra lui. Se ridică palid ca un mort și cu d'ntii înțeleștați se aruncă asupra lui Apraxin și îi rupse epoletele de pe umeri.

— De estăzi înainte ești simplu soldat, zise el. La Siberia cu tine! Nici odată

nu mai voesc să văd pe omul, care mi-a adus știrea aceasta.”

Deschise ușa și porunci adjutantului: Numai decăt la Siberia cu acest degradat. Apoi pși îndărăt în oșdie și se închise, fără de a permite cuiva intrarea până în ziua următoare. Nici un membru al familiei nu cuteza să conturbe pe împăratul desperat și aproape nebun de nenorocirea și dezastul său. El nu mânca nimic, nu luă nici o hrană la sine, numai gemetele și suspinele sale se auziau. O tăcere adancă domnea în apropierea cabinetului său de lucru, pentru că fiecare tremura la gândul de a conturba pe împărat și în acel moment de a descărea asupra și mânia îngrozitoare a țărului.

Palid ca un mort, eșit din fire pentru desonorarea, ce i s'a făcut, intrase Apraxin la adjutant. Acesta îi strânse mâna în tăcere, apoi îl conduse cu îngrijire prin un rând de odăi din apropierea Domnitorului mănos.

— Nu despera, mângăia el pe Apraxin. Împăratul își va veni în fire. În prima lui furie te-a degradat, se va cugeta la aceea, că dta ești nevinovat și îți va da satisfacție.”

— Nime nu mi o poate da, zise Apraxin. Împăratul mi-a rupt epoletele și m'a desonorat. Eu am o rugare către dta, dacă vei binevoi să asculti rugarea unui desonorat și a unui om lovit de mânia împăratească. Fă ceva ca soția mea să capete învoire de a mă urma în Siberia. Nu voesc să cercetez acum, s'ar speria prea tare, dacă m'ar vedea așa. Ea va arzi destul de curând nenorocirea.”

călătorea el pe drumuri pline de praf, sau noroioase. Nutremântul pe drum era mizerabil, stațiunile unde era permis să stea peste noaptea, erau nu numai pline, ci și înșorătoare, pentru că odăile erau ruinate, strâmte și pline de insecte.

Deja ajunsese nefericitul Apraxin în Perm, când în fine ajunsese porunca: „Majorul conte Apraxin să fie expedat numai decăt îndărăt la Petersburg.”

Așadară Apraxin primise îndărăt încă și rașgul și titlul său.

Reînțeperea se întâmplă cu mult mai iute decăt călătoria încolo, pentru că un maior călătorește altfel, mai ales când are cai de curieri, decăt un exilat degradat la rargul de simplu soldat.

Douăzeci de zile după rechemarea sa sta Apraxin eărăși înaintea țărului. Apraxin se speria când văzu pe domnitor. Ochiul împăratului, cu care dealtădată domnea și porunca, era trist și stâns, fata galbenă ca ceara. Toată ținuta corpului arăta oboseală și descurajare; chiar și vocea lui suna oboșită și așa de slabă, ca n'ci odată mi nainte. Știrile înspăimântătoare despre nenorocirea tuturor speranțelor sale, cugetul la faptul pentru el necuprins, că armata sa este bătută și răsboiul pierdut, într'adevăr frânse inima țărului Nicolae. Încet pași spre Apraxin și zise:

— Privirea ta trezește în mine eărăși supărare și durere; mă tem că nici privirea mea nu-ți este plăcută.”

lucirea stelarilor și lumina tremurătoare a luceafărului.

În scurt scopul instrucției în științele naturale trebuie să fie dezvoltarea interesului și a dragostei față de natură, a puterii de observație, pătrunderea.

Foarte bine ar fi dacă aceste amintite recerinte, ca dragostea și interesul față de natură, puterea de observație și pătrunderea, s'ar deștepta și dezvolta, întretinându-se pe o cale care să fie îngrădită în manuale scrise chiar din clasa I gimn., ca materialul viitoarelor studii să-l aibă gata, numai să-l prelucre. Un astfel de mijloc ar fi de excursiile școlare.

Un obiect de învățământ care stă în strânsă legătură cu științele naturale și care contribuie foarte mult la educația fizică ca temelie a educației generale, e igiena.

Igiena e foarte folositoare, căci ea ne arată legile, după care avem să ne păstrăm sănătatea, căci e știință, că un sistem bine echilibrat poate locui numai în un trup sănătos.

Deaceia ar trebui ca profesorii de igienă să se ocupe cu acele părți ale igienei, cări în primul rând influențează sănătatea. Așa sunt mâncarea, ajutoarele în cazuri de boală, beutura, îmbrăcămintea, viața sexuală, recreațiile. La tractarea a acestora să se lase la o parte amănunțimile, cari duc la specializare, ci să se mărginească la expunerile principiilor solide generale, cari apoi să poată fi ușor aplicate la cazuri speciale. Să se arete legătura și influența acestora asupra corpului și a corpului asupra spiritului.

În special 2 părți ale igienei educative n'au fost băgute în seamă, deși sunt de o mare valoare pentru educație; și acestea sunt: viața sexuală și recreația. Dar mai ales viața sexuală a fost foarte neglijată, deși în educație e de o importanță foarte capitală prin influența ce o are asupra corpului și spiritului, precum recunoșc pedagogii și medicii. În privința educației vieții sexuale sunt 2 păreri: una care a fi-mă că iubirea ține în viață un loc precumpănitor, iubirea fizică bine înțeleasă, (op. cit. I. Payot p. 178). Cei ce se țin de această părere, citează exemplul anima'elor spre a proba prin întreaga serie trebuința firească de a îndeplini aceste funcțiuni fiziologice, și astfel ca mijloc de educație propun îndeplinirea lor. Rezultatul e apoi libertinajul și boala trupe, și s'întâlnește. O altă părere e ca să nu se vorbească tinerilor nimic despre viața sexuală. Aceasta însă e primejdios, căci deși nu le vorbesc educatorii, cari le doresc binele, totuși nu rămân neștiutori la această privință, ci prin orașe se prostituează în etate fragedă.

E grea lupta contra acestor trebuințe fiziologice a sofizmelor, care le îndreptățește și pe cale ilegală, a mediului care li atârță și devine cu atât mai primejdioasă cu cât tinerul rămâne singur la această luptă; fătărnicele toți rușine și nu i atrag atențiunea asupra primejdiilor ce li încunjură, și nu-i arată mijloacele de luptă ca să-și păstreze castitatea trupească și sufletească.

Din aceste păreri contrare a treia e mai bună, deși e neglijată; e bună, căci e adevărată. Aceasta e: se spune între anumite margini și cu anumite condiții tot ce trebuie să știe tinerul despre această chestie fără a-i vătăma castitatea sau a-i deștepta, i treținea și dezvolta sensibilitatea. Căci „a nu vorbi despre un lucru de care au suferit gențile cele mai nobile ale omenimei, e curată fătărnice, și când te gândești la grosolanăia cuvintelor ce s'îmbă între dânșii

Apraxin pleacă ochii la pământ și tăcer. Țarul pricepu bine acest răspuns.

— „Mi-o pot închipui ză să e! Tu nu vorești să mă ieși pentru aceea ce ți-am făcut; și eu recunosc, că a fost nedreptate. M'am pripit. Dar nu vorești să te văd mai mult. Mergi în străinătate. Acolo îți poți trage venitele, și ca să nu suferi peșugă, am dispus să ți se dea un salariu anual gras. Depărtează-te de aici, până când voiu muri, apoi te reintoarce, dacă vorești. Mergi, privirea ta îmi este nestăvilită. Părăsește Petersburgul încă astăzi și fi fericit. Dacă poți, eartă-mă și mi compătimire față de țarul tău, căruia i-ai adus știrea cea mai năfericită“.

Apraxin luă hotărârea de a se muta în străinătate și rămase acolo și douăzeci țarul Nicolae muri la 18 Februarie 1855.

Într-o zi țarul Nicolae a fost vina morții sale, dupăcum se crede în general, contractându-se, pe lângă toate admonăriile medicilor, o mare răceală, care i-a adus moartea. Într-un simplu vestmânt ținu în Februarie sub cerul liber inspecții militare, cu care ocazie se răci și muri.

El nu putu suporta să vadă nimicindu-se opera sa, pe care o numea lumea: „Sistemul lui Nicolae“, și muri ca un om fânt, dupăce a predat guvernarea fiului său celui mai bătrân, lui Alexandru II. În 11 Sept. 1855 căzu apoi Sebastopolul și împăratul Alexandru II. se grăbi a încheia pace. Conte Apraxin se întoarce la Petersburg numai în 1859.

oameni bine crescuți după masă, în timp ce fumează, ar trebui să fi nărod spre a lua drept bani buni această pudor care nu-i decât fătărnice și spre a nu îndrăzni să spuie ceace e de datoriu unui om de inimă să spună“ (op. cit. I. Payot, pag. 171).

NOUTĂȚI.

Din cauza sfintei sărbători, „Înălțarea Sf. Cruci“, numărul cel mai de aproape al ziarului nostru va apărea Mercuri la ora obișnuită.

† Ioan M. Moldovan. Steagul negru arborat pe palatul «Asociațiunii» ne-a vestit Mercuri moartea unui bărbat de mare valoare dintre cei puțini pe cari îi mai avem din garda veche a oamenilor de muncă și de caracter, a prepositului capitular din Blaj *Ioan M. Moldovan*, membru ordinar al «Academiei Române» din București, fost president al Asociațiunii, autor al mai multor cărți de valoare și mare mecenat, căci încă în anul trecut, simțindu-se slăbit în urma bătrânețelor, și-a testat întreaga sa avere de aproape un milion capitlului din Blaj, pentru scopuri culturale. Moare în frumoasa etate de 82 de ani împliniți, dupăce atât ca scriitor, cât și ca filantrop, și-a ridicat singur monumentul și și-a asigurat nemurirea. În mormântarea i s'a făcut erii, Joi, conform dorinței decedatului, fără solemnitate, în Blaj. Excelența Sa, Mitropolitul nostru *Ioan* a fost reprezentat la înmormântare prin P. C. Sa, Arhimandritul *Dr. Eusebiu R. Roșca*, director seminarial în Sibiu.

Dispoziție vrednică de laudă. Domnul ministru de comerț, baronul Ha k a y János, a ordit prin ordinațiune severă pe cei dela căile ferate de a mai primi bacșiș dela călători pentru anumite favoruri. Cei ce nu se conformează, comit delict disciplinar, eventual chiar și crimă în contra intereselor conducerii de războiu și față de ei va fi aplicată legea cu toată asprimea. Dispoziția rămâne în vigoare și după încheierea războiului.

Decorat. Ni se scrie, că domnul *Iosif Andrica*, învățător g. ort. român în comuna Zim și acum sublocotenent pe câmpul de război, a fost distins cu medalia „S'gnum laudis“ pentru ținuta sa eroică dovedită în fața dușmanului în cursul războiului.

Concert la Unicum. Sâmbătă, în 25 Septembrie n. se va da în sala mare dela „Unicum“ (Restaurantul Kóvács) un concert din partea capelei militare a regimentului ces. și reg. de infanterie numărul 8, în folosul oficiului de ajutorare a ministeriului regesc unguresc de honvezi. (Ajutorarea văduvelor, orfanilor și invalizilor). Inceputul la orele 8 sară. Pretul de intrare 1 coroană de persoană. Concertul se va da la mese întinse. Bilete se capătă în ziua concertului, dela orele 2 d. a. în restaurantul Kóvács, unde se poate face și rezervarea de locuri și de mese. În vederea scopului de binefacere suntem siguri, că concertul are să fie bine cercetat.

Un gest frumos. Academia franceză n'a împărțit în anul acesta nici unul din multele premii de cari dispune, ci toate au fost împărțite între urmașii scriitorilor căzuți pe câmpul de războiu în luptele cu Germanii. Numărul lor e aproape osută. Toți sunt aștzi laureați după moarte ai academiei franceze.

Dela „Albina“. Obligațiile împrumutului al doilea de război (5% și 6%) se pot lua în primire în schimbul certificatelor interinale.

Convenție rusească engleză și franceză. Zarele bulgare comunică textul convențiunii în heia'e în 22 Decembrie 1914 între Rusia, Anglia și Franța în chestiunea Dardanelor. În această convenție Anglia și Franța se obligă a și desfășura toate puterile în scop de a curinde Dardanelele și a deshide calea pentru cucerirea Constantinopolului. Rusia are să sprijinească din spre Bosfor operațiile militare engleze și franceze. *Dardanelele și Constantinopolul trec sub stăpânirea rusească.* Părțile contractante se îndatorează a ținea în strict secret convenția aceasta, intru cât privește statele balcanice.

Hymen. Domnul *Victor Branște*, abș. de teologie, ales preot în Urisăul sup. tractul Răghinului, și a fidanțat de soție pe dsoara *Victoria Mateiu*, fiica decedatului preot Mateiu din Urisău. Cununia religioasă se va serba Duminecă în 3 Octombrie nou.

Prețul franzelelor a fost stabilit în Lugoj, pentru întregul teritor al comitatului Caraș-Severin în 4 fileri de bucată. Franzelele au o greutate de 50 grame. La noi, în Sibiu, greutatea lor e numai de 30 grame, iar pretul e 6 fileri de bucată. Până când?

La direcțiunea de finanțe din Sibiu, orele de oficiu sunt cu începere din 1 Octombrie n. c. în zilele de lucru dela 8 dimineața până la 2 d. a. iar în Dumineci și sărbători dela 9 până la 12 din zi.

† Maria Motora n. Narișă, preoteasă în S hodol, a răosot în 19 Septembrie 1915, fiind împărțită cu sf. taine, în etate de 64 ani. Rămășițele pământ'ești ale decedatei s'au astrucat în 21 Septembrie n. 1915 la 2 ore n. m. în cimiteriul bis. gr. ort. din Schodok Fie-i memoria binecuvântată!

Paguba orașului Lemberg pe timpul invaziei rusești. Actualul consiliu din Lemberg a statuit în cifre paguba suferită sub stăpânirea rușilor. S'a alcătuit despre această pagubă un memorandum și s'a înaintat guvernului. Memorandul stabilește deuna dela Lemberg, în timpul celor zece luni de invazie rusească, cu cifra de 14,614,255 coroane. În milioanele acestea stabilimentul electric al orașului este reprezentat cu o pagubă de 4 milioane, apaductul cu 350,000 coroane, mașinele de gaz cu 290,000 coroane. Guvernul austriac a venit în ajutor și a votat un milion de coroane pentru acoperirea cheltuielilor urgente ale orașului năpăstuit de trupele rusești.

Exilat? După o știre d'în cercurile curții rusești, țarul ar fi poruncit marelui duce Nicolae Nicolaevici să nu se depărteze din Tiflis până la sfârșitul războiului. Faptul se exolică așa, că înălțurarea marelui duce din fruntea armatelor nu este altceva, decât exilare.

Al treilea împrumut de război. În cercurile financiare ale monarhiei noastre se fac pregătirile necesare pentru subscripțiile la al treilea împrumut de război. Având în vedere evenimentele de istorică importanță, petrecute în ultimele luni, nu începe îndoeala că și noul împrumut de stat va fi însoțit de strălucit triumf atât în Austria, cât și în Ungaria.

Prea târziu. Ministrul japonez de război a hotărât, ca în 1200 de fabrice din Japonia să fie ocupate cam o sută de mii de lucrători, în scop de a furniza Rusiei strămorate munițiile necesare pentru continuarea campaniei. (A trecut babă).

Știre ziaristică. În București va apărea o noua revistă literară bisăptămanală, redactată de Ion Gorun. Titlul revistei este *Astra*.

Puterea armată a Turciei. Ministrul turcesc de război, generalisimul *Enver Pașa*, într-o convorbire avută cu corresponsentul Dr. Emil Ludvig dela Berliner Tagblatt, a făcut surprinzătoarea comunicare, că Turcia are sub arme peste două milioane de oameni. Pe lângă acestea mai e de observat, că Turcia n'a chemat la arme decât ostașii până la etatea de 45 ani, ear tinerii recruți din anii acesta nu sunt socotiti, pre cum nici regimentele de lucrători. Cadre nouă se formează și acum. Otomanii au cele mai bune speranțe de-a ieși învingători din săngeroasele lupte, ce li s'au impus.

Semiluna de fier. Soldații eroi din armata turcescă sânt decorati în timpul mai nou cu medalia *Semiluna de fier*. Noua distincție s'a creat după modelul Crucii de fier germane. Are două clase și se acordă militarilor, fără deosebire de rang conform meritului câștigat în război.

Te'escrub. Așa se numeste cea mai nouă invenție a lui *Edison*, care a muncit la dânsa un lung șir de ani. Telescribul este o combinare a telefonului cu fonograful. Cu ajutorul telescribului se poate conversa la o depărtare de peste o mie de chilometri; ear aparatul face în același timp, o însemnare în scris despre toată vorba rostită de partidele vorbitoare. Edison crede, că telescribul său are avantaje extraordinare. Noua invenție este atât de perfectă, încât g'asurile vorbitorilor se pot cunoaște cu deplină siguranță. De aceea inventatorul este de părere, că în viitor orce învoale, făcută prin mijlocirea unui telescrib, va avea valoare de contract compus în scris.

Evacuările se continuă. Gazetele rusești dela Petrograd anunță, că atât orașul *Riga*, cât și *Minscul* se golesc de locuitori. Fabricile numeroase din Riga și muncitori lor, în număr de peste 50 de mii, s'au transportat în interiorul țării. Trenurile ce pleacă dela Minsc sânt atât de tixite, încât refugiații cu familiile lor s'au găsele locuri pe coperisele vagoanelor. Provițiile de alimente în Minsc s'au consumat aproape cu totul. Z hâr și făină nu se mai găsește de loc.

Bioscopul Apollo. Numai Vineri în 24 Septembrie 1915 se va reprezenta următorul program: Polidor este necredincios, umoris. Mostenirea mătușii, comedie. Stilsfer Joch, după natură. Aventurile lui Mayer, farsă. Vâl alb, vâl negru, dramă în 4 acte. Jucată de cei mai ex elenți actori germani. În rolul principal: Wiggo Larsen și Wanda Treumann. Bob este satul de viață, comic.

Mulțămită.

Tuturor cunoșcutilor și prietenilor, cari au luat parte la înmormântarea neuitatei noastre soție, mamă,

Justina Covrig n. Măcelar,

precum și ce'or ce prin scris au găbit a ne mângăia în durerea noastră nemărginită, le exprimăm pe această cale sincera noastră mulțămită.

Sibiu, la 20 Septembrie 1915.

Iuliu Covrig și familia.

Posta redacției.

Pentru domni corespondenți. Rugăm pe domni cari ne trimit corespondențe și lucrări spre publicare, să se conformeze următoarelor reguli: Să nu scrie pe ambele fețe, ci numai pe o față de hârtie, iar la margine să lase loc gol de vre-o două degete, spre a se putea face în manuscris îndreptările necesare. Manuscrisul să fie curat, fără multe ștergeri, și scrierea să fie legibilă. Manuscrisul cari nu corespund acestor condițiuni, ne fac mari greutăți, atât în redacție, cât mai ales în tipografie, unde lipsind culegătorii desteri, duși toți în război, culegerea se face din partea ucenicilor tineri, ne deprinși încă cu cetirea manuscrisurilor încăle t.

Note și impresii.

De vorbă cu prizonieri italieni. Unul dintre soldații noștri dela frontul italian descrie într-o epistolă felul cum i se înfățișează dușmanul, cu care poartă lupta pe moarte și viață. Eată ce spune:

Ostașul italian stă trupește îndărătul ostașului rus.

În uniformă lor verde m'aslinie, italienii se prezintă cei mai mulți destul de subțiri și plâpânzi. Sânt aproape copii în comparație cu rușii lați în spate, înalți și vânjoși.

Ca inteligență, fraște, italianul este superior. E mai viu, mai ager la minte și, ceea ce pare cam ciudat, este foarte vanitos chiar și în captivitate.

Se interesează mult: Ce părere avem noi despre armata italiană? Ii considerăm ca buni sau ca slabi militari?

Unul dintre prizonieri povestește: N'am plecat bucușii la luptă, dar dacă am ajuns odată în foc, am voit să dovedim, că avem *corragio*, și că nu ne dăm cu una cu două...

Altul își descopere ranele și locurile de pe corp, atinse de gloanțe:

— Așa-i că ne-am bătut strânic?

Și vorbesc câte zece inși de-odată:

— Nici soldații francezi nu ne-au întrecut, așa ne-am luptat de grozav!

— Șerău gloanțele, nu zăream nimic de fum și praf...

— Și era o ferbințeală, ca într-o scaldă de plumb topit!

— Soldații dumneavoastră sânt excepenți! Curagioși, voinici și țin bine focul tunurilor!

— Dar oare nemții cum vor fi? Soldații Germanii sânt împunători. Am fi curioși să-i vedem...

Între prizonieri se găsește și un preot, care s'a luptat alături celoralți camarazi rjunși cęptivi. Mi-a spus, că în compania sa erau trei preoți, doi au căzut morți, al treilea este e!

Plin de jale declamează altul:

— Eu mă ocup cu arta teatrală, sânt actor în Neapole! Dar mărturisesc, că nu mi s'a dat niciodată un rol mai greu, ca cel de acum!

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de învățătoare la școala română gr.-or. din Rășinari se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Salar conform legii și rețut de cvartir 240 cor. Învățătoarea aleasă va fi obligată pe lângă conducerea unei clase, a instrui toate elevete în lucrul manual femeesc, i se cere deci și act de capacitate în privința aceasta.

Reflectantele la acest post să-și înainteze documentele prescise — în termenul deschis — oficiului protopresbiteral tractual.

Resinăr, (Rășinari) din ședința comitetului parohial — ca scaun școlar — ținută la 6/19 Septemvrie 1915.

Maniu Lungu
paroh — președ.

Șerban Cioran
notar.

Nr. 425/1915 prot.

(165) 1—3

Aprobat:

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Nr. 479/1915.

(164) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresți din comunele mai jos înșirate se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. **Hărtăgani.** Salarul se plătește 600 cor. din repartitie, 200 cor. din centru, iar restul se va cere dela stat pe baza documentelor celui ales. Cvatir și grădină în natură.

2. **Luncoiul de sus.** Salarul se plătește 500 cor. dela comuna bisericasă, iar restul se va cere dela stat pe baza documentelor celui ales. Cvatir și grădină în natură.

Cei instituți sunt datori a propune și în școala de repetiție, a instrui elevii în religie și în cântări și a-i conduce Dumineca și în zile de sărbătoare la biserică și a cânta cu ei.

Concurenții au să și înainteze cererile, instruate conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis și în at le stă în putință să se prezenteze în comună în vre-o Duminecă sau sărbătoare pentru a cânta în biserică și pentru a se face cunoscuți poporului.

Brad, la 30 August 1915.

Oficiul protopopesic gr.-or. al Zarandului în conțelegere cu comitetele parohiale.

Vasile Damian
protopresbiter.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

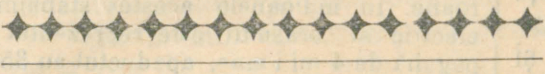
în care se cuprinde: Rugăciune de dimineața; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluește-mă Dumnezeule“, etc.; rugăciunile mesei; Simvolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune către Domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la *Librăria arhidiecezană*, și se vinde legată în coloare roșie și vânată cu 20 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preoților, profesorilor și învățătorilor, la comande de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corespunzătoare nu numai pentru trebuințele sufletești ale ori cărui creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din resboi, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

A apărut și se află de vânzare la *Librăria arhidiecezană, Sibiu:*

**Protocolul sinodului
ordinar**

al arhidiecezei gr.-orientale române
din Transilvania

ținut în anul 1915.

Prețul Cor. 1.20 + 5 fil. porto.

În editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane, în traducere românească, făcută de dl Teodor V. Păcățian, redactorul „Telegrafului Român“ a apărut:

Evangelia ca bază a vieții,

celebra lucrare a lui G. S. Petrow, în care carte sunt tratate cu multă putere de convingere temele următoare: *Principiile fundamentale ale civilizațiunii. Educarea voinței în spirit creștinesc. Degenerarea morală. Sublimitatea evangheliei. Împărăția lui Dumnezeu.*

Se află în depozit spre vânzare la *Librăria arhidiecezană din Sibiu.* Prețul unui exemplar e 1 cor. 50 fileri plus 5 fileri porto postal.

Revânzătorilor li se dă 20% rabat.

A apărut și se află de vânzare la *Librăria arhidiecezană în Sibiu:*

Constituția

bisericei gr.-or. române din Ungaria și Transilvania

sau

Statutul organic

comentat și cu concluzele și normele referitoare întregit

de

Ioan A. de Preda,

advocat și fiscal al Consistorului arhidiecezan gr.-or. din Sibiu.

Prețul 2 cor. + porto 20 fil.

„Călbează“ la oi, vite cornute, porci, cai etc. etc.

se vindecă numai și numai prin medicina în contra **călbezei inventată și fabricată** de domnul farmacist

SIMION ONICIU în Abrudbánya (Alsófehérmegye)

și concesionată de înaltul ministru ungar, sub numele de

„Parasitin“!

Grijiți, că nime nu are dreptul de a vinde și fabrică această medicină! Dacă va îndrăzni cineva să vă îmbie cu medicină în contra **Călbezei „Parasitin“**, rog să mă avizați, și veți primi un frumos onorar, iar în contra falsificatorului voi purcede pe calea legii.

Abrudbánya, 16 Septemvrie 1915.

Cu toată stima

Simion Oniciu,
farmacist.

(163) 3—4

ICOANE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, în orișicare mărime, pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

Librăria Tipografiei arhidiecezane
Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

- I.**
- Adormirea Maicei Domnului
 - Bunavestire
 - Nașterea Domnului Iisus Christos
 - Fuga la Egipt
 - Iisus în biserică de 12 ani
 - La nunta din Cana
 - Iisus pe mare
 - Învierea lui Lazar
 - Șchimbarea la față
 - Răstignirea lui Iisus Christos
 - Punerea în mormânt
 - Învierea Domnului
 - Înălțarea — Floriile
 - Tăierea împrejur
 - Nașterea Maicei Domnului
 - Pogorârea Duhului sfânt
 - Nașterea sfântului Ioan Botezătoru
 - Grigorie, Vasilie și Ioan
 - Adormirea sfintei Ane
 - Aflarea capului sf. Ioan Botezătoru

- II.**
- Iisus pe Cruce
 - Înălțarea sfintei cruci
 - Ilie prorocul în carul de foc
 - Tăierea capului sfântului Ioan
 - P. Grigorie teologul
 - Sf. Vasilie

- III.**
- Botezul Domnului
 - Constantin și Elena
 - Sfântul Dumtru călare
 - Sfântul George
 - Maica Domnului
 - Petru și Pavel
 - Arhanghelii Mihail și Gavriil
 - P. Ioan Gură de aur
 - PP. Ioachim și Ana

- IV.**
- Arhanghelul Mihail
 - „ Gavriil
 - Apostol ori-care
 - Domnul Christos
 - Iisus în muntele Maslinilor
 - Sfântul Dumitru
 - Sfântul George
 - Ilie Prorocul
 - Ioan în pustie
 - Sfântul Nicolae
 - „ Simeon
 - „ Andreiu
 - Evangelistul Ioan
 - „ Luca
 - „ Marcu
 - „ Mateiu
 - Prorocul Zaharia
 - Apostolul Iacob
 - „ Filip

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					și Icoane din Grupa IV.					
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	
foarte fine Cor.	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35—	40-60	51-80	70—	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28—	34-60	42—	56—	70—	cor. foarte fine.
fine . . .	26-60	29-40	46-20	56—	72-50	23-10	27-30	40-60	49—	65-80	20-30	23-80	35—	43-40	60-20	18-20	21—	30-80	39-20	56—	„ fine.
simple . . .	14—	16-10	18-20	26-50	36-40	12-60	14—	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14—	21-70	29-40	9-80	10-50	11-90	60	26-60	„ simple.

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icoane pictate pe pânză și fără cadre (rame). La dorință se pictează însă și pe lemn, tînichia și aluminiu.

Deasemenea și cu angajamentul pentru prapori din orișice fel de materii și de orișice culoare pe lângă condițiile cele mai favorabile